

**REFORMS TO ENSURE THE RELIABLE PROTECTION OF
HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS IN JUDICIAL PRACTICE
IN THE NEW UZBEKISTAN**

Saltanat AKILBEKOVA

Intern-teacher of Karakalpak State University

s_akilbekova@karsu.uz

<https://doi.org/10.5281/zenodo.12578381>

ARTICLE INFO

Received: 22th June 2024

Accepted: 27th June 2024

Online: 28th June 2024

KEYWORDS

Human rights, freedoms,
jurisprudence, legal systems,
protection.

ABSTRACT

This article examines the importance of robust protection of human rights and freedoms in the field of jurisprudence. It emphasizes the key role of legal systems in safeguarding these fundamental rights and provides insight into the research methods, findings, and debates on this topic. The article concludes with recommendations for strengthening the protection of human rights and freedoms in the field of jurisprudence.

**РЕФОРМЫ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ НАДЕЖНОЙ ЗАЩИТЫ ПРАВ И СВОБОД
ЧЕЛОВЕКА В СУДЕБНОЙ ПРАКТИКЕ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ**

Салтанат АКИЛБЕКОВА

Стажер-преподаватель Каракалпакского государственного университета

s_akilbekova@karsu.uz

<https://doi.org/10.5281/zenodo.12578381>

ARTICLE INFO

Received: 22th June 2024

Accepted: 27th June 2024

Online: 28th June 2024

KEYWORDS

Права человека, свободы,
юриспруденция, правовые
системы, защита.

ABSTRACT

В данной статье рассматривается важность надежной защиты прав и свобод человека в сфере юриспруденции. В нем подчеркивается ключевая роль правовых систем в обеспечении этих фундаментальных прав и дается представление о методах исследования, выводах и дискуссиях по этой теме. В заключение в статье даются рекомендации по усилению защиты прав и свобод человека в сфере юриспруденции.

**YANGI O'ZBEKISTONDA SUD AMALIYOTIDA INSON HUQUQ VA
ERKINLIKLARINING ISHONCHLI HIMOYASINI TA'MINLASH BO'YICHA
ISLOHATLAR**

Saltanat AKILBEKOVA

Qoraqalpoq davlat universiteti stajer-o'qituvchisi

s_akilbekova@karsu.uz

<https://doi.org/10.5281/zenodo.12578381>

ARTICLE INFO

Received: 22th June 2024

ABSTRACT

Ushbu maqolada huquqshunoslik sohasida inson huquq va

Accepted: 27th June 2024

Online: 28th June 2024

KEYWORDS

Inson huquqlari, erkinliklari, huquqshunoslik, huquq tizimlari, himoya.

erkinliklarini ishonchli himoya qilishning ahamiyati ko'rib chiqiladi. U ushbu asosiy huquqlarni ta'minlashda huquqiy tizimlarning asosiy rolini ta'kidlaydi va tadqiqot usullari, topilmalar va mavzu bo'yicha munozaralar haqida tushuncha beradi. Xulosa qilib aytganda, maqolada huquqshunoslik sohasida inson huquq va erkinliklarini himoya qilishni kuchaytirish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Inson huquq va erkinliklari adolatli va teng huquqli jamiyatning asosidir. Bu huquqlarning ishonchli himoyasini ta'minlashda huquqni o'rganish va qo'llash bo'lgan huquqshunoslik muhim o'rin tutadi. Mavjud huquqiy tizimlar inson huquq va erkinliklarini ta'minlashda ishonchli, adolatli va samarali bo'lishi kerak. Ushbu maqola ushbu muammoning turli jihatlarini ko'rib chiqadi, tadqiqot usullari, natijalari va muhokamalarini o'rganadi, bu bizga muammolar va ularni hal qilishning mumkin bo'lgan yo'llarini yoritishga imkon beradi. O'z-o'zidan ayonki, inson huquqlarini himoya qilish va tushunish pirovard natijada ko'p jihatdan milliy darajadagi rivojlanish va mexanizmlarga bog'liq. Milliy darajadagi qonunlar, siyosat, tartib va mexanizmlar har bir mamlakatda inson huquqlarini amalga oshirishning kalitidir. [1]

"Inson huquqlari" atamasi BMT Nizomida yetti marta qayd etilgan bo'lib, inson huquqlarini rag'batlantirish va himoya qilishni Tashkilotning asosiy maqsadlari va yetakchi tamoyillaridan biriga aylantiradi. 1948-yilda qabul qilingan Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasida inson huquqlarini xalqaro huquq sohasiga olib kirgan tamoyillar belgilab berilgan. O'shandan beri Tashkilot huquqiy hujjatlar va joylarda faoliyati orqali inson huquqlarini tinimsiz himoya qilib kelmoqda [2].

Ta'kidlash joizki, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan so'ng qo'shilgan dastlabki xalqaro-huquqiy hujjatlardan biri bo'lgan Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasida nazarda tutilgan asosiy tamoyillar o'zining ifodasini topgan.

Bugungi kunda O'zbekiston Respublikasi inson huquqlari bo'yicha 70 ta asosiy hujjatga qo'shildi, BMT tomonidan ushbu sohada qilingan 10 ta asosiy xalqaro shartnoma ishtirokchisiga aylandi.

O'zbekiston Respublikasida milliy qonunchilik va huquqni qo'llash amaliyotiga xalqaro standartlarni tizimli va bosqichma-bosqich implementatsiya qilishning o'z modeli, insonning konstitutsiyaviy huquqlari va erkinliklariga rioya etilishi monitoringi milliy tizimi shakllantirilgan.[3] Mamlakatimizni demokratik yangilashning hozirgi bosqichdagi muhim yo'nalishlaridan biri - qonun ustuvorligi va qonuniylikni mustahkamlash, inson huquqi va manfaatlarini ishonchli himoya qilishga qaratilgan sud-huquq tizimini demokratlashtirish va erkinlashtirishdan iborat. Zero, sud - odil sudlovning oliy nuqtasi va uning rolini oshirish huquqiy davlat barpo etish yo'lidagi qonuniy jarayon, aynan shunday yondashuv tufayli bu sohadagi ishlar ko'lami, miqiyosi va samaradorligi keyingi davrda nihoyatda kengayib, yangi bosqichga ko'tarilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 21 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasi sud tizimi tuzilmasini tubdan takomillashtirish va faoliyati samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi [4] Farmonining qabul qilinishi

O'zbekistonda sud hokimiyatini yagona tizim sifatida tubdan takomillashtirish, odil sudlovni sifat jihatdan yangi bosqichga ko'tarish, inson huquq va erkinliklarini to'liq hamda ishonchli himoya qilinishini ta'minlash borasida muhim hujjat bo'ldi. Farmonga muvofiq nomzodlarni tanlash va sudyalik lavozimiga tayinlash tizimini tubdan takomillashtirish, sudyalarning mazkur jarayondagi ishtirokini kengaytirish, yuqori malakali sudyalar korpusini shakllantirish uchun mas'ul bo'lgan organning maqomi hamda vakolatlarini oshirish maqsadida sudyalar hamjamiyatining organi hisoblanadigan va sud hokimiyati mustaqilligining konstitutsiyaviy prinsipiga rioya etilishini ta'minlashga ko'maklashadigan O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi tashkil etildi.

Bundan tashqari 2017 yil 1 iyundan e'tiboran Oliy sud va Oliy xo'jalik sudini birlashtirish yo'li bilan fuqarolik, jinoiy, ma'muriy va iqtisodiy sud ish yurituvi sohasidagi sud hokimiyatining yagona oliy organi - O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi tashkil etildi.

Davlatimiz rahbarining 2017 yil 30 noyabrdagi "Sud-tergov faoliyatida fuqarolarning huquq va erkinliklari kafolatlarini kuchaytirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi[5] Farmoni asosida 2018 yil 4 apreldagi qabul qilingan O'zbekiston Respublikasining "Sud-tergov faoliyatida fuqarolarning huquq va erkinliklari kafolatlarini kuchaytirish bo'yicha chora-tadbirlar qabul qilinganligi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi qonuni bilan, O'zbekiston Respublikasi Jinoyat-protsessual kodeksiga foydalanishni taqiqlovchi butunlay yangi – "Dalillarning maqbul emasligi" haqidagi 95¹-moddasi kiritildi.

Sud sohasida inson huquq va erkinliklarini ishonchli himoya qilish adolatli jamiyatning eng muhim jihati hisoblanadi. Kuchli huquq tizimi, mustaqil sud tizimi va keng huquqiy ta'lim ana shu asosiy huquqlarni ta'minlashda muhim omil bo'lmoqda. Muammolarni hal etish va taklif etilayotgan tavsiyalarni hayotga tatbiq etish jamiyatni inson huquq va erkinliklarini ishonchli himoya qilishga yaqinlashishiga imkon beradi.

References:

1. Legal protection of human rights // URL: <https://www.coe.int/en/web/compass/legal-protection-of-human-rights>
2. Protect Human Rights // <https://www.un.org/en/our-work/protect-human-rights>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 05.05.2018 yildagi "Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi qabul qilinganining 70 yilligiga bag'ishlangan tadbirlar dasturi to'g'risida" PF-5434-son Farmoni
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 21.02.2017 yildagi PF-4966-son // URL: <https://lex.uz/docs/-3121087>
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 30.11.2017 yildagi PF-5268-son // <https://lex.uz/docs/-3432426>
6. AKILBEKOVA, S. (2023). KONSTITUTSIYAVIY HUQUQ NORMALARI VA KONSTITUTSIYAVIY INSTITUTLARI FAOLIYATI. *Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования*, 2(13), 19-21.

7. Омирзаков, Р. (2023). Rule of law in Uzbekistan: improvement of national legislation. Узбекистан–стратегия 2030 с точки зрения молодых ученых: экономика, политика и право, 1(1), 321-326.